

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Miloslava Výborného a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **T. I.**, zast. JUDr. Markétou Dardovou, advokátkou se sídlem Korunní 26, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2014, čj. OAM-273/LE-LE05-LE05-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2015, čj. 45 Az 30/2014 – 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 28. 4. 2014, čj. OAM-273/LE-LE05-LE05-2012, žalovaný neudělil žalobci (dále jen „stěžovatel“) mezinárodní ochranu podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Žalovaný dále rozhodl, že doplňkovou ochranu žalobci pro existenci důvodů dle § 15a zákona o azylu nelze udělit.

Kasační stížností stěžovatel napadá rozsudek Krajského soudu v Praze, kterým byla žaloba proti rozhodnutí žalovaného zamítnuta.

II. Relevantní skutkové okolnosti vyplývající ze správního spisu

[2] Stěžovatel podal dne 12. 12. 2012 žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že pochází z Dagestánu, je státním příslušníkem Ruské federace, národnosti kumyk a muslimského vyznání. Není a nikdy nebyl členem žádné politické strany či jiné organizace. Stěžovatel je ženatý; jeho manželka a dvě děti pobývají v Německu. V letech 1999 – 2000 vykonal základní vojenskou službu v Čečensku. Účastnil se bojových operací, za což bral tzv. "bojové peníze" a náleží mu vojenský důchod. Vlast poprvé opustil v roce 2003, kdy se za pomoci převaděčů dostal do Německa, kde poprvé požádal o azyl. Pro účely tamějšího azylového řízení používal příjmení A., neboť se obával, že v případě uvedení pravého jména mu nebude azyl přiznán a bude vyhoštěn zpět do Ruska. Koncem téhož roku se z důvodu onemocnění otce vrátil do Dagestánu. Mezinárodní ochrana nebyla stěžovateli v Německu udělena. Po úmrtí otce odcestoval zpět do Německa. V roce 2010 kvůli úmrtí matky přijel do Dagestánu, kde pobýval 2,5 měsíce. Následně se opět vrátil do Německa za pomoci převaděčů. V Německu podal v roce 2011 druhou žádost o azyl, která byla také zamítnuta. Stěžovatel byl vyhoštěn do České republiky.

[3] Důvody, kvůli kterým opustil vlast a žádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice, spatřoval stěžovatel v tom, že je proti němu v Rusku vedeno vykonstruované trestní stíhání za účast na vraždě ministra. Stěžovatel byl též obviněn z podpory teroristických skupin. Z tohoto důvodu po něm bylo vyhlášeno neoficiální pátrání s cílem jej zastřelit, obával se proto zabití ze strany FSB a policejních složek. Uvedené tvrzení stěžovatel dokládá fotografiemi, na nichž bylo rozstřílené auto. V žádosti uvedl, že se na žádných podobných činech nepodílel a teroristické organizace nepodporoval; z důvodu účasti na vojenských operacích v Čečensku se obával persekuce a diskriminace ze strany čečenských nacionalistických skupin. Diskriminace se stěžovatel obával i z důvodu svého muslimského vyznání. Přesídlení nepovažoval za možné, neboť kupříkladu i v Moskvě jsou dle stěžovatele občané kavkazského vzhledu vystaveni útokům extremistických skupin. Stěžovatel se v případě vydání do Ruska obával nelidského zacházení a mučení ve vězeňských zařízeních.

[4] V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že stěžovatel byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 9 T 79/2012, uznán vinným ze spáchání zločinu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v jednočinném souběhu se zločinem padělání a pozměnění veřejné listiny dle § 348 odst. 1 a odst. 3 trestního zákoníku. Stěžovatel se proti uvedenému rozsudku odvolal. Vrchní soud rozsudkem ze dne 22. 10. 2013, sp. zn. 9 To 345/2013, odvolání stěžovatele zamítl a odsoudil stěžovatele k trestu odnětí svobody v trvání 4 let a k trestu vyhoštění na dobu neurčitou. Žalovaný s ohledem na toto zjištění konstatoval, že stěžovatel spáchal zvlášť závažný zločin; podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu mu proto nebylo možné udělit doplňkovou ochranu. Se stěžovatelem bylo též vedeno řízení o jeho vydání do Ruska za účelem trestního řízení. Extradici stěžovatele potvrdil za přijetí záruk ze strany ruských orgánů činných v trestním řízení i Ústavní soud.

pokračování

[5] Žalovaný konstatoval, že stěžovatel ve své vlasti nevyvíjel žádnou politickou činnost, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Stěžovatel je naopak stíhán za podporu teroristické činnosti, což však nelze považovat za uplatňování politických práv či svobod. Potírání takové činnosti je legitimním cílem každého státu za účelem ochrany svých obyvatel. Stěžovatel navíc sám jakoukoli takovou aktivitu popřel. Trestní stíhání z tohoto důvodu nelze podle žalovaného považovat za projev pronásledování. Ohledně potenciální odplaty ze strany čečenských povstalců žalovaný odkázal na možnost občanů Ruska obrátit se o pomoc na státní orgány, což však stěžovatel neučinil. Obdobný závěr učinil i ve vztahu ke kavkazskému vzhledu stěžovatele a případné diskriminaci z tohoto důvodu. Ačkoli v Ruské federaci působí určité extremistické skupiny, ze shromážděných podkladů vyplývá, že se veřejná moc aktivně věnuje potírání diskriminace, zajišťování bezpečnosti i potlačování ozbrojených skupin. Stěžovateli ve vlasti nehrozí pronásledování v souvislosti s jeho rasou, národností, pohlavím, náboženským vyznáním, příslušností k sociální skupině či s politickými názory. Tvzení stěžovatele ohledně vykonstruovaného trestního stíhání z důvodu údajné účasti na vraždě ministra považoval žalovaný za založené na čistě subjektivních a nijak nepodložených spekulacích. Stěžovatel správnímu orgánu nesdělil, v čem tkvěla vykonstruovanost trestního stíhání. Snaha potírat trestnou činnost je jedním ze základních úkolů státu a nelze v ní spatřovat pronásledování ze strany veřejné moci. Žalovaný konstatoval, že v Ruské federaci sice dochází ke kriminalizaci osob nepohodlných režimu, nicméně stěžovatel nenastínil žádné konkrétní argumenty, na jejichž základě by se dalo usoudit, že mu v případě uvěznění hrozí nebezpečí nelidského zacházení a mučení. Stěžovatel naopak uváděl, že žádnou politickou aktivitu nevyvíjel a nepatří ani ke kritikům současného režimu v Rusku. Ve vztahu k fotografiím předloženým stěžovatelem, na nichž je zachyceno rozstřílené auto a patrně několik mrtvých osob, žalovaný uvedl, že z nich nelze vyvodit žádný konkrétní závěr k případu stěžovatele. Žalovaný neshledal zákonné důvody pro udělení azylu stěžovateli za účelem sloučení rodiny ani k udělení humanitárního azylu.

III. Řízení před krajským soudem

[6] Proti rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel žalobu, v níž zopakoval důvody, na jejichž základě mu měla být udělena mezinárodní ochrana. Uvedl, že se účastnil bojových operací v Čečensku, pobíral bojové peníze a obává se odplaty ze strany čečenských povstalců. V Rusku je proti němu vedeno vykonstruované trestní stíhání za účast na vraždě ministra a za podporu teroristických skupin. Stěžovatel se obává zastřelení ze strany FSB nebo policie a případně i mučení a nelidského zacházení ve vězení. Stěžovatel v tomto ohledu opět odkázal na fotky rozstříleného vozidla. Namítal dále, že podklady shromážděné žalovaným jsou zcela obecné a nevztahují se na jeho případ. Nedostatečně tak byl zjištěn skutkový stav například o diskriminaci stěžovatele z důvodu muslimského vyznání.

[7] Při jednání stěžovatel rozvedl žalobní důvody a uvedl, že v Rusku usiloval o oddělení a nezávislost Dagestánu. Za to byla pronásledována jeho rodina. V Německu aktivizoval různá protiruská hnutí. Přiznal, že materiálně a finančně podporoval separatistické skupiny v Rusku, a poskytoval pomoc lidem vězněným v ruských věznicích.

Poskytoval též pomoc čečenským uprchlíkům. Ve své vlasti byl pronásledován za způsob praktikování islámu, který je odlišný od představ oficiální reprezentace islámu v Dagestánu.

[8] Krajský soud žalobu stěžovatele zamítl. Zabýval se předně výkladem ustanovení § 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „směrnice č. 2013/32/EU“ nebo „směrnice“), podle něhož členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Krajský soud dospěl k závěru, že z důvodu promeškání transpoziční lhůty má uvedené ustanovení přímý účinek. Musel se tedy zabývat posouzením skutkového a právního stavu ke dni rozhodování soudu. Z bodů 16 a 22 preambule směrnice č. 2013/32/EU však dovodil, že těžiště rozhodování o mezinárodní ochraně náleží do správního řízení před žalovaným. Uzavřel tedy, že před soudem lze vznášet pouze takové nové skutečnosti, které žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez vlastního zavinění uvést již v řízení před správním orgánem. Na základě těchto východisek se krajský soud nezabýval námitkami, které stěžovatel uvedl až při jednání před soudem, neboť se jedná o skutečnosti, které stěžovatel znal již v řízení před žalovaným a mohl je uvést.

[9] Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, které se týkaly vojenské služby stěžovatele v Čečensku. Stěžovatel měl možnost se domáhat ochrany u státních orgánů Ruské federace. Úvahy žalovaného jsou v tomto ohledu opřeny o dodatečně zjištěný skutkový stav. Podpora teroristických skupin stěžovatelem, byť domnělá, nemůže být dle krajského soudu posuzována jako zastávání politických názorů; nemůže ani určovat příslušnost stěžovatele k sociální skupině. Potírání takové činnosti je přitom legitimním cílem každého státu a nelze jej považovat za pronásledování z azylově relevantních důvodů. Stěžovatel neuvedl, v čem spočívá vykonstruovanost trestního stíhání za podíl na vraždě ministra. Neuvedl ani, proč by se mělo jednat o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud se ztotožnil se žalovaným ohledně závěrů týkajících se fotografií rozstříleného auta předložených stěžovatelem. Nepřisvědčil ani obavě stěžovatele z nacionalistických skupin zaměřených proti kavkazským národnostem a odkázal na vypořádání věci žalovaným. Stěžovatel spáchal zvlášť závažný zločin, doplňkovou ochranu mu proto nebylo možné udělit. Žalovaný nemohl udělit azyl z důvodu případného nelidského zacházení ve věznicích v Rusku, neboť nebyl dán ani jeden ze zákonných důvodů, pro které by bylo možné mezinárodní ochranu udělit. Pro nadbytečnost krajský soud neprovedl důkaz článkem „*Peklo zvané Rusko*“, zabývající se poměry v ruských věznicích. Neprovedl důkaz ani stanoviskem Amnesty International ČR ze dne 13. 1. 2015 a výsledkem zpracovatelky této zprávy. Stanovisko shrnuje skutečnosti plynoucí z jiných zdrojů a následně je právně hodnotí. Právní hodnocení není otázkou dokazování a náleží pouze soudu.

IV. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

pokračování

[11] Stěžovatel v první řadě nesouhlasil s výkladem krajského soudu, podle něhož žadatel o mezinárodní ochranu může v řízení před krajským soudem uvést pouze ty nové skutečnosti, které nemohl bez svého zavinění uvést v řízení před žalovaným. V tomto ohledu namítá, že preambule směrnice č. 2013/32/EU není závazná; jedná se spíše o uvozovací text, výkladová pravidla a zásady. Ustanovení čl. 46 odst. 3 této směrnice má podle stěžovatele bezpodmínečnou přednost před pravidlem zakotveným v § 75 odst. 1 s. ř. s. I kdyby se stěžovatel ztotožnil s výkladem krajského soudu, není mu zřejmé, proč nebyl proveden důkaz stanoviskem Amnesty International, které jednoznačně vzniklo až po datu rozhodnutí žalovaného, a stěžovatel jej tak ve správním řízení nemohl uvést. Za nesrozumitelnou označil stěžovatel formulaci krajského soudu ohledně „vlastní činnosti soudu.“ Citované stanovisko se vztahuje přímo na případ stěžovatele. Stěžovatel namítal, že důvody týkající se samostatnosti Dagestánu, činnosti stěžovatele a jeho rodiny směřující k této samostatnosti a podpoře lidí, kteří se na separatistické činnosti podíleli, prostupují všemi jeho podáními před správním orgánem. Nejedná se proto dle stěžovatele o skutečnosti, které v řízení před žalovaným neuvedl. Stěžovatel má důvodnou obavu z pronásledování z důvodu svého náboženství, příslušnosti k sociální skupině a zastávání politických názorů v Rusku. Podklady shromážděné žalovaným stěžovatel považuje za jednostranně zaměřené proti jeho osobě. Stěžovatel od počátku popírá jakoukoli účast na podpoře teroristických skupin.

[12] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 22. 9. 2015, jímž se ztotožnil s vypořádáním věci krajským soudem a odkázal na závěry přijaté ve svém rozhodnutí.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[13] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a vada řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Dále je namítána nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[14] Vzhledem k tomu, že se v projednávané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, zabýval se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[15] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 – 39

(dostupném na www.nssoud.cz, stejně jako veškerá dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu), v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] Stěžovatel sám výslovně neuvedl, v čem spatřuje důvody zakládající přijatelnost podané kasační stížnosti. V jejím textu nicméně napadá právní hodnocení krajského soudu vztahující se k aplikaci čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU ve vztahu k § 75 odst. 1 s. ř. s. Jedná se o právní otázku, která dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena. Zdejší soud proto shledal v posuzovaném případě kasační stížnost přijatelnou.

[17] Nejvyšší správní se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, jejíž důvodnost by sama měla za následek zrušení napadeného rozsudku. Podle stěžovatele je nesrozumitelná pasáž rozsudku, v níž krajský soud konstatoval, že právní hodnocení rozhodných skutečností náleží soudu. Nejvyšší správní soud se s touto kasační námitkou neztotožnil, neboť z napadeného rozsudku je zcela zřejmé, co bylo předmětnou formulací myšleno. Krajský soud v závěru rozsudku konstatoval, že neprovedl důkaz stanoviskem Amnesty International ze dne 13. 1. 2015, neboť pouze shrnuje poznatky získané z jiných zdrojů, které následně právně hodnotí. Krajský soud správně konstatoval, že právní hodnocení skutkových okolností náleží výhradně soudu. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu neshledal napadený rozsudek nesrozumitelným. Závěry krajského soudu naopak považuje za jasné, srozumitelné a dostatečně odůvodněné.

[18] Krajský soud konstatoval, že čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU zavazuje správní soud ke skutkovému a právnímu posouzení ke dni rozhodnutí soudu, a nikoli ke dni rozhodnutí žalovaného správního orgánu dle § 75 odst. 1 s. ř. s. Potud se stěžovatel s krajským soudem ztotožnil, nesouhlasil nicméně se závěrem, podle něhož může krajský soud přezkoumávat pouze skutečnosti, které stěžovatel coby žadatel o mezinárodní ochranu nemohl bez své viny uvést v řízení před žalovaným.

[19] Nejvyšší správní soud k přímé aplikaci čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU uvádí, že krajský soud se ve svém rozhodnutí nijak nezabýval přechodnými ustanoveními (čl. 52 odst. 1), tj. zda se přímý účinek uplatní i pro správní řízení zahájená před 20. 7. 2015. V projednávané věci je však vzhledem k okolnostem na základě níže uvedeného zřejmé, že jakýkoliv výklad přechodných ustanovení, tj. přiznání či odepření aplikace přímého účinku čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, by vedl ke zcela shodnému výroku rozhodnutí.

[20] Pokud by krajský soud vyložil čl. 52 odst. 1 směrnice č. 2013/32/EU tak, že přímý účinek čl. 46 odst. 3 stejné směrnice je možno použít pouze pro správní řízení zahájená po 20. 7. 2015, neměl by možnost se tvrzeními stěžovatele přednesenými poprvé před krajským soudem zabývat, neboť podle ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při

pokračování

přezkoumání rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[21] Krajský soud vycházel z předpokladu, že směrnicí č. 2013/32/EU je namístě v projednávané věci použit, a provedl výklad čl. 46 odst. 3 této směrnice, který však vedl ke stejnému závěru ohledně nepřipustnosti nových tvrzení stěžovatele. Nejvyšší správní soud byl povinen prověřit správnost úvahy krajského soudu týkající se nepřipustnosti bezdůvodného uvedení nových skutečností před správním soudem ze strany žadatele o mezinárodní ochranu, aby mohl potvrdit, že jakékoliv posouzení přechodných ustanovení směrnice č. 2013/32/EU by vedlo ke shodnému výroku napadeného rozhodnutí.

[22] Při přímé aplikaci článku 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU by platilo, že *[č]lenské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*. Účel vyjádřený v odst. 1 téhož ustanovení spočívá v zajištění práva žadatele o mezinárodní ochranu na účinný opravný prostředek před soudem proti rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

[23] Krajský soud dále na základě bodů 16 a 22 preambule směrnice 2013/32/EU dospěl k závěru, že stěžovatel může v řízení před soudem uvádět nově pouze ty skutečnosti, které nemohl bez své viny uvést v řízení před žalovaným. Nejvyšší správní soud považuje pro posouzení této otázky právní povahu preambule směrnice č. 2013/32/EU též jako zásadní. V souladu s čl. 296 Smlouvy o fungování Evropské unie musí každý právní akt Evropské unie obsahovat odůvodnění. V případě směrnice je takové odůvodnění včetně právních východisek obsaženo právě v její preambuli, která tímto způsobem uvádí cíle, jichž má být každou jednotlivou směrnicí dosaženo. Se stěžovatelem by bylo možno souhlasit, že se přímo nejedná o závazná pravidla, resp. právní normy. Nicméně, jak ostatně i sám stěžovatel v kasační stížnosti připouští, preambule obsahuje výkladová pravidla a zásady. Vyvstane-li potřeba přistoupit k interpretaci jednotlivých ustanovení příslušné směrnice nad rámec textu samotného ustanovení, pak jako prvotní výkladové vodítko poslouží právě odůvodnění obsažené v její preambuli.

[24] Nejvyšší správní soud na základě těchto východisek vyložil čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, podle něhož členské státy zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice č. 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Z textu citovaného ustanovení není jednoznačné, zda žadatel o mezinárodní ochranu může nově v pozdějších fázích řízení uvádět i skutečnosti, které nesdělil správnímu orgánu, ačkoli tak učinit mohl. Krajský soud při interpretaci vycházel, v souladu s výše uvedeným hodnocením právní povahy preambule směrnice, z bodu 16 preambule směrnice č. 2013/32/EU, podle něhož je důležité, aby rozhodnutí o všech žádostech o mezinárodní ochranu byla přijímána na základě skutkových okolností a v prvním stupni orgány, jejichž pracovníci mají patřičné znalosti nebo jejichž pracovníkům bylo poskytnuto potřebné školení v oblasti mezinárodní ochrany. Obdobně je z bodu 22 preambule zřejmé, že je v zájmu členských

států i žadatelů zajistit, aby potřeba mezinárodní ochrany byla správně rozpoznána již v prvním stupni. Směrnice tedy ve svém odůvodnění podle krajského soudu vychází z toho, že primárně by posouzení žádosti o mezinárodní ochranu mělo náležet orgánu první instance, který je k tomu technicky i personálně vybaven. Tyto záměry korespondují jednoznačně se záměrem stanovit těžiště posuzování žádosti o mezinárodní ochranu do řízení před žalovaným. V této fázi řízení tedy mají být předneseny veškeré v té době dostupné informace pro posouzení žádosti.

[25] V případě přímého účinku čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU by povinností krajského soudu bylo přezkoumat skutkovou i právní stránku případu ve věci mezinárodní ochrany ke dni svého rozhodnutí. Žadatel o mezinárodní ochranu má však též primárně povinnost uvést v řízení před správním orgánem všechny skutečnosti, které jsou mu známe a které mohou být relevantní z hlediska možného udělení mezinárodní ochrany, a dát příležitost správnímu orgánu, aby o takto přednesených důvodech jeho žádosti kvalifikovaně rozhodl. Krajský soud se v projednávané věci nezabýval skutečnostmi, které stěžovatel nově uvedl až při jednání před krajským soudem a přitom je, vzhledem k jejich obsahu, mohl uvést již v řízení před žalovaným. Jednalo se o tvrzení, podle nichž stěžovatel v Rusku usiloval o oddělení a nezávislost Dagestánu, za což byla pronásledována jeho rodina. V Německu aktivizoval různá protiruská hnutí. Dále stěžovatel nově uvedl, že materiálně a finančně podporoval separatistické skupiny v Rusku, poskytoval pomoc lidem vězněným v ruských věznicích, poskytoval též pomoc čečenským uprchlíkům a že ve své vlasti byl pronásledován za způsob praktikování islámu, který je odlišný od oficiálních představitelů islámu v Dagestánu. Tyto skutečnosti jsou zcela odlišné od pronásledování popsaného stěžovatelem ve správním řízení.

[26] Nejvyšší správní soud po prostudování spisového materiálu konstatuje, že stěžovatel tato tvrzení bez pochybností mohl uvést již v řízení před žalovaným, neboť se jedná o skutečnosti, které nenastaly až v průběhu správního řízení, a musely být stěžovateli při podání žádosti o mezinárodní ochranu známy. Neuvedl-li stěžovatel v řízení před správním orgánem posuzujícím jeho žádost všechny relevantní skutečnosti, neumožnil mu je kvalifikovaně posoudit a učinit součástí rozhodnutí, musí nést riziko v podobě zamítavého rozhodnutí. Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztříštění vyličení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.

[27] Tvrzení stěžovatele, podle kterého jsou jeho smýšlení a názory obsaženy ve stejné podobě ve všech podáních, která v souvislosti s žádostí o mezinárodní ochranu učinil, nemá oporu v listinných dokumentech správního spisu. Skutečnosti zrekapitulované v bodě [24] tohoto rozsudku, které stěžovatel uvedl až při jednání před krajským soudem, naopak předcházející tvrzení uvedená v řízení před žalovaným v podstatě popírají. V žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatel uvedl, že nikdy a nijak neprojevoval své politické názory, ani nebyl členem žádné politické organizace. Obdobně tvrzení ohledně způsobu, jakým stěžovatel praktikuje islám, není obsaženo v žádném z jeho prohlášení obsažených ve správním spise. Nejvyšší správní soud se na základě výše uvedeného a

pokračování

spisového materiálu předloženého žalovaným ztotožnil s vypořádáním věci krajským soudem.

[28] Krajský soud tedy dospěl ke správnému závěru, že ani při aplikaci čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU by se ve výsledku nezabýval nově uvedenými skutečnostmi přednesenými stěžovatelem bezdůvodně až ve fázi soudního přezkumu (stejně jako při odmítnutí použití směrnice vzhledem k přechodným ustanovením v čl. 52 odst. 1). Jak je již uvedeno výše, přestože bylo namísto před aplikací směrnice č. 2013/32/EU nejprve vyložit její přechodná ustanovení, v projednávané věci by žádný závěr v tomto ohledu (tj. přímý účinek směrnice nebo v případě jejího nepoužití aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s.) nemohl vést k jinému výsledku, nežli odmítnutí posouzení nově uvedených skutečností před správním soudem. Nejvyšší správní soud proto absenci této úvahy nevyhodnotil v souladu s usnesením rozšířeného senátu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007 – 87, jako důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Podle výroku II. uvedeného usnesení rozšířeného senátu: *"použití právního předpisu nebo jeho ustanovení, která na věc nedopadají, je důvodem zrušení přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu (rozsudku krajského soudu), mohlo-li mít za následek nesprávné posouzení pro věc rozhodujících skutkových či právních otázek obsažených v námítkách; soud nezruší takové rozhodnutí, u něhož je možné bez rozsáhlejšího doplňování řízení dospět k závěru, že i přes užití práva, které na věc nedopadá, by výsledek řízení při užití odpovídajícího práva byl týž."* Nejvyšší správní soud tímto nijak nepředjímá výklad přechodných ustanovení směrnice č. 2013/32/EU. V projednávané věci pouze konstatoval, že absence této úvahy ze strany krajského soudu není důvodem ke zrušení jeho jinak správného rozhodnutí.

[29] Stěžovatel v souvislosti se způsobem aplikace článku 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU namítal, že krajský soud nesprávně neprovedl důkaz stanoviskem Amnesty International ze dne 13. 1. 2015, které bylo jednoznačně zpracováno až po datu rozhodnutí žalovaného. Podle stěžovatele se jedná o skutečnost, kterou nemohl v řízení před správním orgánem bez své viny uvést. Krajský soud k odůvodnění neprovedení tohoto důkazu uvedl, že stanovisko pojednává pouze obecně o situaci v ruské justici a vězeňství; shrnuje poznatky z jiných zdrojů, není tedy originální, a tyto poznatky následně právně hodnotí. Právní hodnocení relevantních skutečností, jak již bylo výše uvedeno, náleží výhradně soudu. Krajský soud řádně odůvodnil, že důkaz uvedeným stanoviskem k rozhodnutí nemohl použít, neboť neobsahoval konkrétní skutečnosti vztahující se k projednávané věci. Stěžovatel tedy chybně tvrdí, že důkaz stanoviskem nebyl proveden, protože se jedná o skutečnost, kterou mohl uvést již v řízení před žalovaným. Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že předkládané stanovisko Amnesty International se vztahuje přímo k jeho osobě. Toto stanovisko je obecného charakteru bez vazby na případ stěžovatele.

[30] Kasační stížností je dále namítáno, že stěžovatel má důvodnou obavu z pronásledování z důvodu svého náboženství, příslušnosti k sociální skupině a zastávání politických názorů v Rusku.

[31] Tvrzení týkající se zastávání politických názorů stěžovatelem je nutno posoudit v souladu s výše uvedenými závěry jako skutečnost, kterou stěžovatel mohl uvést již

v řízení před žalovaným. Z tohoto důvodu se krajský soud touto námitkou nezabýval, Nejvyšší správní soud s tímto postupem souhlasí.

[32] Stěžovatel dále namítal, že se obává diskriminace z důvodu svého muslimského vyznání a příslušnosti k určité sociální skupině. Tyto kasační námitky však stěžovatel nijak blíže nerozvedl. Podle žalovaného má stěžovatel v Ruské federaci možnost obrátit se na státní orgány o pomoc, této možnosti však nevyužil. Rozhodnutí krajského soudu je v tomto ohledu v souladu se zákonem o azylu, s podklady shromážděnými ve správním řízení i s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, čj. 1 Azs 86/2008 – 101, ze dne 16. 9. 2008, čj. 3 Azs 48/2008 – 57, ze dne 2. 3. 2005, čj. 4 Azs 271/2004 – 58).

[33] Namítá-li stěžovatel, že podklady shromážděné v řízení před žalovaným jsou jednoznačně zaměřené proti němu, nelze se s ním ztotožnit. Informace o zemi původu stěžovatele jsou obecného charakteru a s osobou stěžovatele nikterak nesouvisí. Zjištění správního orgánu týkající se odsouzení stěžovatele za trestný čin, jeho vydání do Ruska k dalšímu trestnímu řízení a podezření z podpory teroristických skupin jsou založena na objektivních skutečnostech a listinách založených ve správním spisu. Podklady týkající se trestního stíhání stěžovatele byly získány od orgánů činných v trestním řízení a obsahují pouze objektivní skutečnosti přímo ve vztahu k osobě stěžovatele. Za uvedených skutkových okolností nelze uzavřít, že by žalovaný postupoval jakkoli subjektivně či represivně vůči stěžovateli. Stěžovatel své tvrzení neopřel o žádné konkrétní okolnosti svého případu.

VI. Závěr a náklady řízení

[34] Kasační námitky uplatněné stěžovatelem Nejvyšší správní soud posoudil na základě výše uvedeného jako nedůvodné. Ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[35] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by svědčilo žalovanému, protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že ani žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. listopadu 2015

Daniela Zemanová

pokračování

předsedkyně senátu